

Legislation Institute of the Verkhovna Rada of Ukraine
National Security and Defense Council of Ukraine
Odessa State University of Internal Affairs
Odessa Military Academy
National Academy of the Security Service of Ukraine
Odessa National Maritime University
National University of Water and Environmental Engineering
Institute of Criminal Law and Applied Criminology (Chisinau)
Siedlce University of Natural Sciences and Humanities
Gdansk University of Physical Education and Sport
Center for Ukrainian and European Scientific Cooperation

International scientific conference

**MARITIME SECURITY
OF THE BALTIC-BLACK SEA REGION:
CHALLENGES AND THREATS**

December 23, 2021

Volume 1

2021

International scientific conference «Maritime security of the Baltic-Black sea region: challenges and threats» : conference proceedings, December 23, 2021. Odessa : Izdevnieciba «Baltija Publishing», 424 pages.

ORGANISING COMMITTEE

Foreign members of the Organizational Committee:

Kanels Juris – PhD in polit., Rector of the Transport and Telecommunication Institute (the Republic of Latvia);

Buzhor Valerii Heorhiiiovych – Doctor of Law, Professor, Rector of the Institute of Criminal Law and Applied Criminology, President of the Independent Criminological Association of the Republic of Moldova (the Republic of Moldova);

Stanislaw Topolewski – Phd hab., retired Colonel, Prof., Siedlce University of Natural Sciences and Humanities, Director of the Institute of Security Studies (the Republic of Poland);

Skalski Dariusz – Dr. hab. Prof., Gdansk University of Physical Education and Sport (the Republic of Poland);

Vareikis Vygtas – Doctor of Humanities, Professor, Leading Research Fellow, Institute of Baltic Region History and Archaeology, Klaipėda University (the Republic of Lithuania);

Petryk Artem – PhD in History, Senior Research Fellow, Institute of Baltic Region History and Archaeology of Klaipėda University (Republic of Lithuania).

Ukrainian members of the Organizational Committee:

Kuznichenko Serhii Oleksandrovych – Doctor of Law, Professor, Honored Worker of Science and Technology of Ukraine, Corresponding Member of the National Academy of Legal Sciences of Ukraine, Rector of Odessa State University of Internal Affairs;

Prokofieva-Yanchylenko Dariia Mykhailivna – Doctor of Law, Honored Lawyer of Ukraine, Head of the Interdepartmental Research Center for Organized Crime at the National Security and Defense Council of Ukraine;

Kurovska Iлона Anatoliivna – PhD in Law, Senior Research Associate, Director of the Legislation Institute of the Verkhovna Rada of Ukraine;

Rudenko Serhii Vasylovych – Doctor of Engineering, Professor, Rector of Odessa National Maritime University;

Kliat Yurii Oleksandrovych – PhD in Engineering, Colonel, Deputy Head of Odessa Military Academy;

Cherniak Andrii Mykolaiovych – Doctor of Law, Professor, Colonel, Rector of the National Academy of the Security Service of Ukraine;

Grygus Ihor Mykhailiovych – Doctor of Medical Sciences, Professor, Director the Educational and Scientific Institute of Health Care of the National University of Water and Environmental Engineering;

Vikhliaiev Mykhailo Yuriiiovych – Doctor of Law, Professor, Director of the Center for Ukrainian and European Scientific Cooperation.

Each author is responsible for content and formation of his/her materials.

The reference is mandatory in case of republishing or citation.

CONTENTS

WELCOME REMARKS

Сергій ГРИНЕВЕЦЬКИЙ	14
----------------------------------	-----------

THE STATUS OF INTERREGIONAL AND NATIONAL STRATEGIES FOR MARITIME SECURITY

Впровадження національної стратегії морської безпеки
в контексті реалізації цілей сталого розвитку в Україні

Махначова Н. М.....	16
----------------------------	-----------

Стратегія морської безпеки в Україні

Пехник А. В.....	18
-------------------------	-----------

Деякі особливості національних стратегій морської безпеки

Сизоненко А. С.....	21
----------------------------	-----------

Покращення інформаційної логістики та підвищення загального рівня
інформатизації портової діяльності

Степаненко В. О.....	24
-----------------------------	-----------

Станції біологічного очищення стічних вод міста Одеси
як джерела забруднення морського середовища

Тучковенко Ю. С., Сапко О. Ю.....	28
--	-----------

The impact of maritime threats in the Middle East on Baltic –
Black Sea region's security

Cheban O. Ya.....	32
--------------------------	-----------

Деякі аспекти надання адміністративних послуг
у сфері морського транспорту

Шатрава С. О., Джафарова О. В.....	35
---	-----------

MARITIME SECURITY COOPERATION OF THE BALTIC-BLACK SEA STATES

Співпраця держав з метою протидії незаконній міграції на морі

Дубенко О. М.....	39
--------------------------	-----------

Актуальні проблеми делімітації та співробітництва держав
у межах виключної (морської) економічної зони України

Півторак Г. Ф.....	43
---------------------------	-----------

Безпекова політика взаємодії Туреччини в Чорному морі

Радовецька Л. В., Гасанов Муртеза Алі	46
--	-----------

Регіональне та субрегіональне співробітництво як основні напрями морської політики України Сасенко М. І., Костюк В. Л.	50
Четверта промислова революція в Балтійсько-Чорноморському регіоні: сценарії розвитку та точки росту Волонцевич Д. О., Скворчевський О. Є.	54
The concept of Intermarium in processes of the development of Eastern Europe Tishchenko O., Morozov M.	57
MODERN MILITARY THREATS IN THE BALTIC-BLACK SEA REGION AND COUNTERMEASURES	
Сучасні військові загрози на державному кордоні у Балто-Чорноморському регіоні Бурбела С. В.	60
Стратегія морської безпеки України в умовах сучасних загроз в Чорноморсько-Азовському регіоні. Шляхи розвитку військово-морських спроможностей Нейжпапа О. Л.	63
Проведення заходів цивільного захисту як елемент забезпечення національної безпеки України Попович В. В., Яковчук Р. С., Ковальчук В. М.	67
Systematic approaches to combating threats at sea Rudenko S., Shumylo O., Kononova O., Baraboly K.	69
INTERNATIONAL AND NATIONAL STATUTORY SUPPORT OF MARITIME SECURITY	
Правове регулювання забезпечення захисту морського середовища в міжнародному та національному законодавстві України Балобанов О. О.	73
Міжнародні судові органи у забезпеченні морської безпеки (на прикладі справи № 2019-18 «Україна v. РФ») Бойко І. С.	77
Правове регулювання боротьби з морським піратством на міжнародному рівні Варинський В. О.	80

Особливості комплексного адміністративно-правового режиму морських портів України Калайанов Д. П.	84
Нормативно-правове регулювання безпеки мореплавства в Україні Калайанова О. Д.	87
Міжнародно-правові аспекти протидії транснаціональній організованій злочинності на морі Кубасенко А. В., Крижановська О. В.	91
Організаційно-правовий механізм забезпечення морської безпеки в Україні: реалії сьогодення Магновський І. Й.	95
Дефініція позовної давності у морському праві Маковій В. П., Медведенко Н. В.	98
Проблематика порушень норм міжнародного права при затримці українських військово-морських суден «Бердянськ», «Нікополь» та «Яни Капу» в територіальних водах України Менсо І. В., Купратий О. Г.	102
Окремі аспекти підготовки до служби у водній поліції Німеччини Мошак Г. Г.	106
Міжнародно-правове регулювання забезпечення морської безпеки Мудрецька Г. В.	109
Проблеми міжнародної уніфікації правил морських перевезень і розвиток законодавства України у цій сфері Печений О. П.	113
Кримінальна відповідальність за піратство (ст. 446 КК України) Плужнік О. І.	116
Морська доктрина України як складова національної безпекової політики Подковенко Т. О.	121
Деякі проблеми відшкодування шкоди потерпілому від морського піратства Резніченко С. В., Резніченко Г. С.	123

Стратегія морської безпеки України: крізь призму міжнародних стандартів Рубан К. П.	126
Публічне адміністрування як складова системи безпеки мореплавства Славінська І. В., Ізбаш К. С.	130
Аналіз вітчизняного законодавства у сфері охорони морських кордонів Соловей О. М., Шевченко Н. Л.	134
Страхування судна у торговельному мореплаванні як складник морської безпеки Тарасенко Л. Б., Тарасенко В. Є.	137
Гене́за правового регулювання безпеки мореплавства в Азовському морі Шурда В. І.	140
Про деякі питання нормативно-правового забезпечення морської безпеки Янчук Н. Д.	144
Проблеми дефініції «історичних вод» в міжнародному морському праві та їх вплив на морську безпеку прибережних держав Ярмак В. Х.	148
MARITIME SECURITY AND INTERNATIONAL MARITIME ORGANIZATIONS	
Переваги водного транспорту в Україні: забезпечення безпеки Бакумов О. С.	153
Визначення ступеня ризику як фактор безпеки в мореплаванні Нестеров О. Ю., Загородня Ю. В.	156
Міжнародні морські організації та морський бізнес в країнах, що розвиваються Пренько Я. О.	159
Особливості міжнародної морської організації, її основні функції і структура Соркіна Д. К.	161

Визначення значимості факторів, які впливають на розхід повітря в апаратах на стисненому повітрі під час підводного розмінування
Стрілець В. М., Соловійов І. І., Шевченко Б. С., Глущенко І. О. 163

Морська безпека як фактор національної безпеки України
Царюк Ю. С. 167

THE ROLE OF LAW-ENFORCEMENT AGENCIES IN ENSURING MARITIME SECURITY

Fighting maritime crimes by the water police forces
Vasylenko O. V. 171

Аналітична діяльність під час забезпечення морської безпеки органами Національної поліції України
Засць О. М., Проданець Н. М. 174

Деякі питання криміналістичної підготовки легких водолазів з метою участі в слідчих (розшукових) діях: досвід поліції США
Корнієнко М. В., Афонін Д. С. 178

Територіальні підрозділи водної поліції як складова механізму забезпечення національної безпеки України
Кузніченко С. О. 181

Потенційні можливості безпілотних літальних апаратів (БПЛА) в забезпеченні безпеки на морі, попередженні, виявленні, фіксації та розслідуванні кримінальних правопорушень
Лісніченко Д. В. 184

Особливості адміністративно-юрисдикційної діяльності Національної поліції України на морському транспорті
Луговий І. О. 187

Місце Національної поліції України серед суб'єктів забезпечення морської безпеки
Медведенко С. В. 190

До питання про забезпечення безпеки морського порту України
Мирза С. С. 195

Актуальні питання участі працівників Національної поліції України в міжнародних операціях з підтримання миру і безпеки
Рудой К. М., Удренас Г. І. 199

Правове забезпечення підрозділами Національної поліції морської безпеки Теслюк І. О.	202
Окремі питання морської безпеки в умовах тимчасової окупації територій України Тетерятник Г. К.	204
Місце та роль підрозділів поліції на воді у структурі Національної поліції України Хозлу І. К.	207
CURRENT STATE AND CHALLENGES OF MARITIME SECURITY OF PORTS OF THE BALTIC-BLACK SEA REGION	
Основні засади дій керівників берегових об'єктів морського транспорту в екстремальних ситуаціях Дулгер В. В.	211
Щодо питання відносно суб'єктів забезпечення безпеки морських портів в Україні Коропатов О. М.	213
Безпека організації морських контейнерних перевезень Надибська О. Я.	217
Економічний складник забезпечення морської безпеки держав Балто-Чорноморського регіону Очередько О. О., Маргарян А. А.	220
Екологічний моніторинг забруднень Керченської протоки Синящик В. Ф., Харламова О. В., Сажка А. Ю.	223
Актуальні завдання щодо вирішення сучасних загроз безпеки морських портів Федічев А. В., Вітек М. Ю.	227
Гібридні загрози морській безпеці Филипенко А. О.	231
ACTIVITIES OF STATE ARMY UNITS IN MARITIME SECURITY	
Морська охорона Державної прикордонної служби України – історія та сучасність Заборовський В. В.	235

The role of mercenaries in the Black Sea basin Soroceanu I.	239
FIGHT AGAINST MARITIME TERRORISM, SMUGGLING, AND ILLEGAL DRUG TRAFFICKING	
Боротьба з тероризмом, контрабандою та незаконним обігом наркотиків на морі Білих І. В.	243
Окремі питання правового забезпечення протидії морському тероризму у національному законодавстві Братель С. Г.	245
Поєднання у теоретичному концепті «боротьба із тероризмом на морі» елементів концепції антитерористичної безпеки населення Комісаров О. Г., Беньковський С. Ю.	247
Щодо системи антитерористичної підготовки в Україні Кудінов С. С.	251
Деякі проблемні питання боротьби з контрабандою на морських шляхах Чорноморського басейну Кузніченко О. В.	256
Морський тероризм як загроза судноплавству Мельник О. М., Корякін К. С., Окулов В. І., Пуляєв І. О., Щенявський Г. С.	259
Незаконний обіг наркотичних засобів, психотропних речовин або їх аналогів: сучасні проблеми кримінально-правової доктрини та законодавства Меркулова В. О., Домброван Н. В.	262
Співвідношення понять тероризму на морі та морського піратства Ніколаєв О. Т., Бахчеван Є. Ф.	267
Організована злочинність як загроза морській безпеці Прокоф'єва-Янчиленко Д. М.	271
Терористичні акти на морі як загроза міжнародній безпеці Стукаліна О. В.	275

RESPECT FOR SEAFARERS' RIGHTS

AS A COMPONENT OF MARITIME SECURITY

Механізми мінімізації ризиків потрапляння моряків
у ситуації торгівлі людьми

Берендєєва А. І...... 279

Дотримання прав моряків в умовах пандемії COVID-19

Павлега О. С...... 283

Особливості дотримання прав моряків в умовах пандемії COVID-19

Свинаренко Ю. П., Мідловець Е. А...... 288

PARTICULARITIES OF TRAINING

AND RETRAINING OF MARITIME SECURITY OFFICERS

Професійна освіта як складова державної морської політики

Балтаджи П. М...... 291

Онлайн-ресурси для підтримання уваги та мотивації на заняттях

Братель О. М...... 295

Особливості кадрового забезпечення підготовки фахівців
з морської безпеки у секторі безпеки і оборони

Каракуркчі Г. В., Голда М. А., Шутов О. О...... 298

Актуальні питання підвищення кваліфікації працівників поліції на воді:
досвід Донецького державного університету внутрішніх справ

Мердова О. М...... 299

Ship names in English language teaching for marine safety workers

Nasakina S. V...... 302

Психологічна готовість працівників служби морської безпеки
до професійної діяльності

Пасько О. М...... 303

Сучасні методи навчання працівників морської безпеки

Перетяка Н. О...... 307

INTERRELATION OF MARITIME SECURITY AND ECONOMIC, ENVIRONMENTAL, FOOD, INFORMATION, AND ENERGY SECURITY OF THE BALTIC-BLACK SEA STATES

Тероризм та незаконний обіг зброї як фактори загрози
для критичної інфраструктури у Причорноморському регіоні

Бабенко А. М., Борисова О. О...... 311

Формування Україною умов у забезпеченні екологічної безпеки в Балто-Чорноморському регіоні	
Бірюков В. В.	315
Екологічне інвестування в сфері морської безпеки: окремі аспекти	
Журавель А. В.	319
Особливості кримінальних правопорушень, вчинених у виключній (морській) економічній зоні	
Кушнарєва О. Б.	323
To the question about developing a new robustness index for multi-objective optimization problems	
Rajabzadeh M., Mohammadnejad Daryani Amin, Zaloga V. O., Mohammadpour Omran Mohammad, Makui Ahmad	326
Використання технологічних рішень під час виробничої інтеграції в системі «Порт – індустріальний парк»	
Перепічко М. Е., Самойловська В. П.	330
Maritime security and cyber security: current challenges and threats	
Petrenko K., Styopochkina I. V.	333
Продовольча безпека – важлива складова морської безпеки	
Пилипенко Л. М., Верхівкер Я. Г., Мирошніченко О. М., Доценко Н. В.	337
Аналіз моніторингу інформаційних джерел Одеської області	
Санакуєв М. Г.	341
Вплив морської безпеки на економічну безпеку держави	
Сластьоненко О. О., Мілімко Л. В.	343
Аналіз взаємозв'язку системи «екологічна безпека – безпека мореплавства»	
Стаднік В. Ю., Тихомирова Т. С.	346
Розробка методів підвищення продуктивності перевантажувального обладнання в портах Чорноморсько-Балтійського басейну з метою забезпечення економічної сталості країн регіону	
Стрельцов П. М., Немчук О. О., Легецька І. П.	348
Використання презумпцій у міжнародному нормативному забезпеченні морської безпеки	
Суханова Д. С.	351

Окремі аспекти забезпечення морської безпеки та кібернетичної безпеки України	
Форос Г. В.	354
Об'єкти права інтелектуальної власності як складова національної безпеки держав Балто-Чорноморського регіону	
Харченко В. Б.	357
Захист довкілля як складник морської безпеки: правовий аспект	
Шуміло О. М.	361
COUNTERING MARITIME ILLEGAL MIGRATION, HUMAN EXPLOITATION AND TRAFFICKING	
До питання незаконного перевезення мігрантів на шляхах морського сполучення	
Березовенко Л. С.	365
Боротьба з такими проблемами як нелегальна міграція, експлуатація та торгівля людей на морі	
Данилова І. О.	367
Запобігання втягненню моряків у перевезення нелегальних мігрантів	
Ковальова О. В.	371
Проблемні аспекти правового регулювання нелегальній міграції, експлуатації та торгівлі людьми на морі	
Лифар О. М.	374
Оптимізація взаємодії оперативних підрозділів з іншими суб'єктами під час виявлення та розслідування торгівлі людьми у морському просторі	
Мельнікова О. О.	377
Протидія торгівлі людьми та нелегальній міграції на морі	
Стерненко Я. М.	381
Торгівля людьми як основна загроза для безпеки України на морі	
Федоровська Н. В.	383
THE FUNCTIONING OF MARITIME SEARCH AND RESCUE TEAMS	
Особливості пошуку зниклих осіб	
Науменко С. М.	387

Використання можливостей ресурсу Blitzortung для забезпечення морської безпеки Федонюк В. В., Федонюк М. А.	390
MARITIME SECURITY MAINTENANCE	
Переваги водного транспорту в Україні: забезпечення безпеки Крикун В. В.	393
Впровадження сучасних навігаційних технологій як засіб забезпечення безпеки мореплавства Кулієв А. Ю.	396
Сучасні технічні системи забезпечення безпеки морських портів Онищенко С. П., Мельник О. М.	400
Удосконалення технології переміщення військового автомобіля з військовим озброєнням Петров Л. М., Петрик Ю. М., Кішянус І. В., Лисий О. В., Нікішин В. А.	402
Безпека судноплавства та утилізація суден Пізнцалі Л. В., Шумило О. М., Александровська Н. І., Россомаха О. І., Рабоча Т. В., Россомаха О. А.	405
Удосконалення системи пневмообмиву корпусу судна льодового плавання Терлич С. В., Дамчук М. С., Забавський В. Д.	409
Використання морських прив'язних систем для забезпечення безпеки акваторій портів Трунін К. С.	413
Оцінка сучасних ризиків для систем управління суднами Шумілова К. В.	416

1. Особистий приклад керівника в критичних ситуаціях, його чіткі, грамотні, спокійні команди й розпорядження. Постійне спілкування керівника з підлеглими. Керівник повинен бути витриманий, спокійний, викликати повну довіру до себе своїми вчинками. Він повинен проявляти в цих випадках тверду вимогливість у сполученні з максимальною турботою про тих, хто потрапив у лихо.

2. Відволікання уваги від джерела страху. Відволікати людей, охоплених панікою від джерела страху можна різними способами: голосною командою, чим-небудь для них незвичайним. Необхідно, щоб люди хоч ненадовго опам'яталися від страху й перенацілилися на виконання якихось дій, корисної роботи.

3. Опора керівника на групу людей, які зберегли в екстремальній ситуації здатність контролювати свої вчинки.

4. Поділ людей, охоплених панікою по можливості на дрібні групи. Практика показує, що дрібними групами людей при виникненні паніки легше управляти, легше впливати на їхній настрій і психічний стан.

ЩОДО ПИТАННЯ ВІДНОСНО СУБ'ЄКТІВ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ БЕЗПЕКИ МОРСЬКИХ ПОРТІВ В УКРАЇНІ

Коропатов Олег Миколайович

кандидат юридичних наук, доцент,

професор кафедри адміністративної діяльності поліції,

Одеський державний університет внутрішніх справ

м. Одеса, Україна

ORCID ID: 0000-0001-6027-3391

Україна є морською державою, під юрисдикцією якої знаходяться площі акваторій Чорного та Азовського морів, має значну довжину морських кордонів. Внутрішні водні шляхи складають близько 2 тис., а берегова лінія – понад 2,8 тис. км. У країні функціонують 13 державних морських торгових портів, послуги по обробці вантажів надають безліч структур, які експлуатують гідротехнічні споруди. В цілому у вказаній галузі здійснюють діяльність понад 250 суб'єктів господарювання [1].

Морські порти України є стратегічними об'єктами державної транспортної інфраструктури. Завдяки їх налагодженій роботі наповнюється державний бюджет, створюються нові робочі місця, вони є запорукою економічної стабільності та розвитку не лише припортових регіонів, а й країни в цілому [2, с.101].

Згідно статті 1 Закону України «Про морські порти України» морський порт – визначені межами територія та акваторія, обладнані для обслуговування суден і пасажирів, проведення вантажних, транспортних та експедиційних робіт, а також інших пов'язаних з цим видів господарської діяльності [3].

Однією зі складових належного функціонування морських портів в Україні та світі є високий рівень безпеки.

Визначенню міжнародно-правових основ забезпечення безпеки в морських портах присвячено Міжнародний кодекс з охорони суден та портових засобів [5], що, відповідно до преамбули, «формує міжнародну структуру, за допомогою якої судна і портові засоби можуть взаємодіяти з метою виявлення і запобігання актів, що загрожують безпеці в секторі морського транспорту». Для забезпечення безпеки та охорони портових засобів, відповідно до Кодексу, здійснюються: контроль доступу на портовий засіб; спостереження за портовим засобом, включаючи райони якірної стоянки і швартування; спостереження за районами обмеженого доступу з метою забезпечити, щоб доступ в них мали тільки особи, які мають дозвіл; нагляд за операціями з обробки вантажу та судових запасів; і забезпечення того, щоб засоби охоронної зв'язку знаходилися під рукою в постійній готовності до використання (п. 4.2). [2, с.106]

Крім Кодекса, взаємодії судно-порт присвячено окрему главу («Спеціальні заходи щодо посилення охорони на морі») Додатка до Конвенції з охорони людського життя на морі 1974 р., відповідно до Правила 3 «Обов'язки Договірних урядів щодо охорони» якої, Договірні уряди повинні встановлювати рівні охорони і забезпечувати надання інформації про рівні охорони портовим засобам, що знаходяться на їх території, а також судам до заходу в порт або під час перебування в порту, що знаходиться на їх території. При змінах рівня охорони інформація про рівень охорони оновлюється, як вимагають обставини. Правилом 9 цієї глави визначено заходи, пов'язані з контролем суден в порту на предмет наявності на судні дійсного Міжнародного свідоцтва про охорону судна або дійсного Тимчасового міжнародного свідоцтва про охорону судна. Якщо таке свідоцтво не надане або є інші вагомні підстави, то можуть бути здійснені: перевірка судна, відстрочка відходу судна, затримання судна, обмеження операцій, включаючи переміщення в межах порту, або видворення судна з порту. Такі заходи контролю можуть, додатково або альтернативно, включати інші менш суворі заходи адміністративного характеру або з виправлення становища.

У Типовому положенні про службу морської безпеки порту [4] надається наступне визначення: морська безпека – це постійно підтримуваний стан захищеності морського та річкового транспорту України від загроз піратства, тероризму й актів незаконного втручання.

Відповідно до статті 10 Закону України «Про морські порти України» [2], контроль за встановленим режимом перебування і переміщення в межах морського порту здійснюють служби морської безпеки, загони охорони морського порту спільно з органом охорони державного кордону з дотриманням вимог міжнародних договорів України.

Загальний контроль за дотриманням режиму перебування і переміщення в морському порту здійснює адміністрація морських портів України.

Відповідно до Типового положення про службу морської безпеки порту, затвердженого наказом Міністерства інфраструктури України від 25.08.2011 р. № 339 [4], служба морської безпеки є структурним підрозділом адміністрації морських портів України, морського терміналу або портового оператора, який відповідає за впровадження й підтримання належного рівня морської безпеки в них, підтримання режиму перебування в порту, захист об'єктів портової інфраструктури, суден, їх екіпажів і пасажирів від актів піратства, тероризму, актів незаконного втручання та інших протиправних дій.

Основними завданнями служби морської безпеки порту є: 1) реалізація в портах норм, правил, стандартів і процедур, передбачених міжнародними та національними нормативними актами з морської безпеки; здійснення комплексу заходів для запобігання, виявлення і припинення актів піратства, тероризму та актів незаконного втручання у діяльність порту; організація перепускного та внутрішньооб'єктового режиму в порту; вжиття превентивних заходів для запобігання виникненню загроз портам, портовим засобам та судам, що в них обслуговуються; 2) забезпечення охорони і захисту інфраструктури порту, суден, їх екіпажів, пасажирів і вантажів; 3) впровадження заходів з посилення морської безпеки; здійснення взаємодії з відповідними службами (СБУ, Державною Прикордонною службою України, Державною службою надзвичайних ситуацій), правоохоронними структурами (Національною поліцією України), органами, відповідальними за безпеку, а також ліквідацію наслідків актів піратства, тероризму та актів незаконного втручання; координація спільних з ними дій тощо.

В статті 79 Закону України «Про морські порти України» [2] визначено повноваження капітанів морських портів, до яких належить «...За порушення законодавства і правил щодо безпеки мореплавства та порядку в морському порту капітан морського порту має право накладати адміністративні стягнення відповідно до закону»

Правовий механізм забезпечення безпеки морських портів України ґрунтується на нормах міжнародних угод та розробленого на їх підставі внутрішнього законодавства, що враховує складену практику охорони таких стратегічних транспортних вузлів як морські порти і докладно визначає порядок роботи їх служб морської безпеки. Деталізація порядку забезпечення безпеки портів здійснюється у обов'язкових постановах по

морським портам, що затверджені Адміністрацією морських портів України і діють у кожному з них [2, с.110].

Так, обов'язкові постанови по морському порту Одеса, затверджені наказом державного підприємства «Адміністрація морських портів України»[6] (далі – Обов'язкові постанови) містять окремий розділ (XVII), присвячений правилам забезпечення безпеки та порядку в морському порту Одеса, а також порядку охорони суден та портових засобів.

Служба морської безпеки має право доступу на територію всіх портових засобів, які розташовані на території, в акваторії або у зоні відповідальності порту з морської безпеки, для здійснення контролю за станом та впровадженням заходів з морської безпеки. У разі виникнення загрози акту незаконного втручання в морському порту Одеса капітан судна або особа командного складу, відповідальна за охорону судна, негайно інформують про це службу морської безпеки, посадову особу портового засобу, відповідальну за охорону, а також капітана морського порту Одеса (п. п. 17.3.1, 17.3.3 Обов'язкових постанов).

Висновки. Підводячи підсумки підкреслимо, що суб'єктів забезпечення безпеки в морських портах в залежності від компетенції можливо, на мою думку, поділити на два види: а) загальні суб'єкти, до яких належать: Служба безпеки України, Національна поліція України, Митна служба, Державна прикордонна служба України, Збройні Сили України та ін., однією із задач яких – є забезпечення безпеки функціонування різноманітних державних об'єктів, в тому числі і морських портів; б) спеціальні суб'єкти: адміністрація морських портів, служба морської безпеки, служба морської охорони, капітан морського порту.

Враховуючи особливості Одеського регіону, функціонування чотирьох морських портів України, існування Одеського державного університету внутрішніх справ і наявність актуальної проблеми – забезпечення безпеки на різних об'єктах транспорту пропоную: на базі Одеського державного університету внутрішніх справ створити факультет транспортної поліції, під час навчання на якому здобувачі вищої освіти зможуть більш детально і глибоко отримати знання щодо специфіки діяльності підрозділів поліції при обслуговуванні об'єктів транспортної системи України.

Література:

1. Деркач І. Ліквідація наслідків аварії танкера Delfi – лакмусовий папірець системи органів державного контролю. Юридична газета онлайн. № 20 (726). 2020. URL: <https://jur-gazeta.com/dumka-eksperta/likvidaciya-naslidkiv-avariyi-tankera-delfi--lakmusoviy-papirec-sistemi-organiv-derzhavnogo-kontroly.html>

2. Серафимов В.В. Організаційно-правовий механізм забезпечення безпеки морського порту України. LEX PORTUS № 3 (5) Морське і транспортне право. 2017. С.100– 111.

3. Про морські порти України: Закон України від 17.05.2012 р. № 4709-VI URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4709-17#Text>

4. Типове положення про службу морської безпеки порту, затверджене наказом Міністерства інфраструктури України від 25.08.2011 р. № 339 // Офіційний вісник України. 2011. № 84. Ст. 3097.

5. Международный кодекс по охране судов и портовых средств, 2002. URL: http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/896_035/print15045535705931

6. Обов'язкові постанови по морському порту Одеса, затверджені наказом державного підприємства «Адміністрація морських портів України» від 22.12.2015 р. № 266. URL: <http://www.port.odessa.ua/images/compulsory-regulations.pdf>

7. Сучасний стан та проблеми безпеки морських портів Балто-Чорноморського регіону

БЕЗПЕКА ОРГАНІЗАЦІЇ МОРСЬКИХ КОНТЕЙНЕРНИХ ПЕРЕВЕЗЕНЬ

Надибська Оксана Ярославівна

*доктор філософських наук, професор,
магістр спеціальності «Транспортні технології
морського транспорту»,
завідувач кафедри соціально-філософських дисциплін,
Одеський державний університет внутрішніх справ
м. Одеса, Україна*

Необхідно зазначити, що, контейнерні перевізники, що працюють в Україні, є іноземними компаніями. Тому їхній статус визначається не українським правом, а правом країни, де вони створені. В Україні іноземні контейнерні перевізники представлені через своїх агентів.

Так, у більшості перевізників існує лінійні агенти, який є дочірніми компаніями або самого перевізника, або глобальної агентської компанії, що входить в одну групу з перевізником. Хоча на українському ринку працюють і незалежні агенти. Відносини між перевізником та лінійним агентом будуються на підставі агентського договору. Як правило, такий договір регулюється англійським правом, в якому інститут агенсу вважається найбільш розвиненим. Обов'язки лінійного агента за таким договором мало чим відрізняються від обов'язків, передбачених Кодексом торговельного мореплавства України (1). Так, ст. 117 КТМ України передбачено, що морський агент виконує формальності та дії, пов'язані з прибуттям, перебуванням і відходом судна; допомагає капітану судна у налагодженні контактів з адміністрацією морського порту і службою капітана морського порту, власником морського терміналу,